

Студијски програм/студијски програми: Интегрисане академске студије медицине

Назив предмета: Судска медицина

Наставник: Раденко М. Вуковић, Драган О. Драшковић, Горан Б. Стојиљковић, Стојан М. Петковић, Игор С. Веселиновић, Владимир И. Пилија, Душан М. Вапа, Миљен П. Малетин, Радосав С. Радосавкић

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 4

Услов: Хирургија; Гинекологија и акушерство; Педијатрија

Циљ предмета

Основни циљеви едукације из Судске медицине су упознавање студента са елементима заштите физичког и психичког и интегритета сваке личности, у којима се преплићу медицина и право. Неопходно је студента упознати и са правним положајем лекарске праксе, као и о етичкој и законској одговорности лекара. Овладавање вештинама за практичну примену стечених знања у пракси. Развој критичког мишљења и способности за научно-истраживачки рад.

Исход предмета

- Упознавање студената са облицима природног и насилног оштећења здравља, законском регулативом из те области и начинима решавања проблема. Обавезе и права лекара у случају наступања смрти особа. Законска регулатива лекарске одговорности.
- Примена софистицираних технологија у судској медицини и могућности примене у научно-истраживачком раду.
- Примена знања у струци: вештина прегледа умрлог и утврђивања узрока и времена смрти; Идентификација особа; Преглед повређених, класификације и квалификације повреде; Издавање медицинске документације – умрлица и лекарских извештаја о повредама; Узимање узорака за криминолошка, гентичка и токсиколошка вештачења; Овладавање основним вештинама вештачења на суду.
- Примена анализе и синтезе у успостављању узрочно-последичне повезаности на релацији узрок (повреда или обољење) – секундарна стања – крајња биолошка последица (терминални узрок смрти).

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Кратак историјат форензичне науке. Појам судске медицине и њени задаци. Однос према другим медицинским гранама и граничним научним дисциплинама; однос медицине и права. **2.** Појам оштећења здравља - природног и насилног. Судско-медицински аспекти природне смрти. Класификација телесних повреда према дејствујућој нокси. Однос повреде и личних својстава повређеног - Морбозна повреда и трауматско обољење. **3.** Преглед повређених и умрлих, Сцена смрти. Обдукција и ексхумација. **4.** Смрт и умирање. Форензична класификација смрти. Мождан смрт - Трансплантација органа и ткива. Медицинска и правна проблематика трансплантације органа и ткива. **5.** Танатологија: Лешне особине и промене. Утврђивање времена смрти. **6.** Реакција организма на повреду. Виталне, агоналне и посмртне повреде. Емболије. Шок. **7.** Механичке повреде. Озледе и ране. Заједничке и посебне особине озледа и рана. Класификација. **8.** Физичке повреде. Дејство високе температуре; Дејство ниске температуре - смрзнутост; Повреде електрицитетом - технички и атмосферски; Повреде јонизујућим зрачењем и рентгенским зрацима. **9.** Асфиктичне повреде. Општи и локални налаз. Поремећај састава ваздуха. Оптураторне асфиксије. Странгулационе асфиксије. Притисак на грудни кош и трбух. Ситуационе асфиксије. **10.** Општа и специјална токсикологија. Дефиниције. Подела отрова: јетки отрови и јетки отрови са ресорптивним дејством. Пестициди. Гасовити отрови; Цијан. Тешки метали; Конвулзивни отрови. Медикаменти; Бојни отрови. Тровање гљивама. **11.** Наркоманија - Опијати; Психостимуланси; Халуциногени. **12.** Етил алкохол као судско-медицински проблем. **13.** Саобраћајни трауматизам. Повређивање пешака. Повређивање бициклисте и моторбициклисте; Судар возила са препреком. Превозење. Несреће у железничком, авио и саобраћају на води. **14.** Краниocereбралне повреде. Биомеханика повреда. Типови прелома крова и базе лобање. Транслационе и ротационе повреде главе; Примарне и секундарне повреде мозга. Повреде можданица. **15.** Пад са висине. Краш и бласт повреде. **16.** Нутритивне, биолошке и психичке повреде. Изненадна смрт у току и непосредно после психофизичког стреса. **17.** Судско-медицинска проблематика кривичних дела против полних слобода и хумане репродукције. Чедоморство - дефиниција, задаци судско-медицинског вештака; Доказивање спорног родитељства. **18.** Насиље у породици. **19.** Задес, самоубиство, убиство - општи појмови, диференцијација. Карактеристике код појединих повреда - разликовање самоубиства од убиства. "Леш из воде" и "леш из пожара". Самоповређивање. **20.** Судско-медицински вештак и вештачење, законске одредбе и судско-медицински принципи вештачења. Поља делатности

судскомедицинског вештака. **21.** Квалификација телесних повреда. Законске одредбе и судскомедицински критеријуми. Вештачење нематеријалне штете (бол и страх, умањење животне активности). **22.** Правни положај лекарске праксе. Медиколегални аспекти медицинске интервенције. **23.** Форензичка антропологија и идентификација. Идентификација у масовним несрећама. **24.** Медицинска криминалистика: Експертиза трагова биолошког порекла. ДНК анализа.

Практична настава

1. Упознавање садржајима Завода за судску медицину. **2.** Рад у обдукционој сали – сваки дан. **3.** Преглед умрлог. Идентификација. Утврђивање времена и узрока смрти. **4.** Описивање лешних особина и промена. **5.** Преглед и описивање повреда на лешу. **6.** План и циљеви обдукције према конкретном случају. Демонстрација обдукционог материјала са дискусијом. Узимање исечака за хистолошку дијагнозу, телесних сокова за хемијскотоксиколошку анализу, трагова биолошког порекла и материјала за бактериолошку и серолошку дијагностику и генетску (ДНК) идентификацију. Могућности научно-истраживачког рада на морфолошком супстрату. **7.** Умрлица - Лекраски извештај о узроку смрти - попуњавање по правилима СЗО код насилне и природне смрти. **8.** Рад у хемијско-токсиколошкој лабораторији: Упознавање са могућностима и радом гасног, гасномасеног и течног хроматографа и УВ спектрофотометра у токсикологији и идентификацији дрога. **9.** Анализа два оригинална судска списка. Елементи анализе и синтезе. Уочавање релевантних чињеница у налазу, њихова дискусија и формирање форензичног мишљења. **10.** Дијапозитиви (видео-бим) - Приказ лешних особина и промена, механичких повреда, физичких повреда, краниоцеребралних повреда, асфиктичних повреда и чедоморства.

Литература

Обавезна

1. Симић М, Будаков Б. Судска медицина. Медицински факултет Нови Сад, 2014.

Допунска

1. Тасић М. и сар. Судска медицина. Змај Нови Сад 2007.

Број часова активне наставе

Теоријска настава: 30

Практична настава: 45

Методe извођења наставе:

Предавања. Практични рад: преглед повређених и умрлих. Демонстрација обдукционог налаза са дискусијом. Узимање узорака за анализе. Видеопрезентација. Анализа списка. Писање извештаја. Попуњавање образаца. – лекарског извештаја и умрлице.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	25	писмени испит	15 (или 20 ¹)
практична настава	25	усмени испит	30
колоквијум-и	5 (или =0)		
семинар-и			

¹ Ако студент није радио семинарски рад